

[I]

Kořeny

HUSITSKÁ REFORMACE byla velikým pokusem o nápravu církve v krizi posledního věku jejím navrácením ku počátkům, k slovu Písma, ke vzoru prvotní církve. Její rozběh se zastavil daleko před cílem. Odkaz husitství vzala za svůj Jednota bratrská. Pochopit její počátky nelze jinak než přihlédneme-li k jejím kořenům v předchozím českém náboženském hnutí. Již tam shledáme tytéž základní otázky a požadavky, které žily v Jednotě po celý čas jejího trvání.

Negativním činitelem, jenž dal vzniku české reformace ode druhé poloviny 14. století ráz, byla především *porušenost církve* v jejích mravech. Jevila se zvláště v křiklavém úpadku života kněží a mnichů. Těsné spojení s papežskou kurií jako důsledek zřízení pražského arcibiskupství [1346] a pražské university [1348], povznesení Prahy na sídelní město předního křesťanského panovníka, když se český král Karel [1346—1378] stal německým králem a římským císařem, to vše otevřelo dokořán dveře vlivu porušené církve papežské na církev v Čechách, která ovšem ani prve nebyla bez poskvrny. Již předtím se tu ozývaly protesty proti zesvětštění církve z úst valdenských a již jejich hnutí mělo do jisté míry doprovod sociální. Ale veliká většina českého národa se hrozila cesty sektářství, jsouc věrna myšlence jediné církve, vedené z Říma. Hlasy, které se v Čechách ozývaly proti jejímu porušení, vyznívaly ve volání po nápravě církve celé. Vědomí, že v čele českého státu stojí titulární vladař křesťanské Evropy, přispívalo snad k tomuto širokému pohledu českého křesťana na úkol daný těm, jimž stav církve nesmí být lhostejný, protože se příčí vůli nebeského Pána církve.